

תוכן עניינים

2..... כללי

2..... מטרת הביקורת

2..... שיטת הביקורת

2..... הבסיס החוקי

2..... ממצאי הביקורת

2..... סטאטוס הטיפול בממצאי הביקורת ברמת מטא"ר

4..... סטאטוס הטיפול בהנחיות מנכ"ל

5..... ממצאי הביקורת שנערכה בתחנת ראשון לציון

8..... המלצות שטרם יושמו

9..... נספחים

כללי

1. על פי תכנית העבודה השנתית לשנת 2020 של אגף הביקורת במשרד לביטחון הפנים, בוצעה בחודש ינואר 2020 ביקורת בנושא: הפעלת תאי מעצר במ"י וממשקי עבודה מול שב"ס יחידת "נחשון".
2. הביקורת נערכה ע"י יחידת הביקורת באגף מבקר המשרד לבט"פ.
3. דוח הביקורת הופץ בתאריך 5 למאי 2020 לאחר שהתייחסות משטרת ישראל התקבלה בתאריך 3 במאי 2020.
4. בדיון מנכ"ל המשרד לבט"פ שהתקיים בתאריך 21.6.2020 הנחה המנכ"ל לערוך ביקורת חוזרת לצורך הפקת לקחים וביחנת תיקון הליקויים שהוצגו בדוח המבקר.
5. טיוטת דוח ביקורת הופצה בתאריך 1 פברואר 2021 והתייחסות משטרת ישראל התקבלה בתאריך 21 פברואר 2021.

מטרת הביקורת

6. מעקב אחר תיקון הליקויים שבוצעו על ידי משטרת ישראל לביקורת "הפעלת תאי מעצר במ"י וממשקי עבודה מול שב"ס יחידת "נחשון" מחודש ינואר 2020.

שיטת הביקורת

7. צוות הביקורת ערך ביקורת תיקון ליקויים בתחנת ראשון לציון לליקויים שנמצאו במעצר התחנה.
8. קבלת התייחסות משטרת ישראל באמצעות רמ"ח ביקורת במ"י לממצאי הביקורת מינואר 2020

בסיס חוקי

9. דוח ביקורת מבקר המשרד בנושא: הפעלת תאי מעצר במשטרת ישראל שהופץ בחודש מאי 2020.
10. סיכום דיון מנכ"ל המשרד בנושא דוח ביקורת הפעלת תאי מעצר סימוכין 04392920 מתאריך 22.6.2020.
11. **סטאטוס יישום ליקויים והמלצות ברמת מטא"ר**

א. **ממצא**: רשימת מקומות המעצר שהוכרזו ע"י השר לבט"פ עפ"י תקנות סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה מעצרים) אינה מעודכנת וכוללת 20 מקומות מעצר שאינם בשימוש משטרת ישראל ו-9 מקומות בהם יש לעדכן את מספר התאים.

סטאטוס הטיפול בממצא: בתאריך 3.12.2020 פרסמה הלשכה המשפטית במשרד לבט"פ מסמך הכולל את רשימת מקומות המעצר במשטרת ישראל שהוכרזו ע"י השר לבט"פ¹. מעיון צוות הביקורת במסמך עלה כי משטרת ישראל טרם פנתה ללשכה המשפטית במשרד לבט"פ לביטול 20 מקומות מוכרזים שאינם בשימוש ו-9 מקומות בהם יש לעדכן את מספר התאים.

¹ סימוכין: 06532610

בהתייחסות הלשכה המשפטית במשרד לבט"פ לטיטות הדוח צוין: החלנו בעבודת מטה מול יועמ"ש משטרת ישראל וראש חוליית מתקני כליאה, במסגרתה נבחנים הפערים, הכפילויות והליקויים בהקשר זה ומצ"ב רשימת מקומות המעצר במשטרת ישראל שהוכרוזו ע"י השר לבט"פ עדכנית לתאריך 10.2.2021.

מעיון צוות הביקורת ברשימת מקומות המעצר במשטרת ישראל שהוכרוזו ע"י השר לבט"פ של הלשכה המשפטית במשרד לבט"פ מיום 10.2.2021² וברשימת מקומות מעצר מוכרזים של ר' חו' כליאה מיום 25.1.2021³ עולה כי קיימים 18 מקומות מוכרזים שאינם בשימוש המשטרה ונדרש לבטל הכרזתם ו-9 מקומות בהם יש לעדכן את מספר התאים.

ב. ממצא: הכרזת מקומות המעצר במחוז ש"י הנה בסמכות מפקד כוחות צה"ל באזור ונעשית עפ"י "צו בדבר מקום מעצר ומאסר מרכזי". נמצא שמקומות המעצר במחוז ש"י לא הוכרוזו ואינם כלולים בצו לדוגמה: תחנות אריאל ומעלה אדומים.

סטאטוס הטיפול בממצא: מעיון צוות הביקורת ברשימת מקומות המעצר המפורטים בצו נמצא כי בתאריך 15.11.20 הוצא על ידי אלוף פקמ"ז צו בדבר הפעלת מתקן כליאה במסגרתו אושרו תאי המעצר באריאל חברון ומעלה אדומים. יחד עם זאת, נמצא שטרם בוטלו 6 מקומות מעצר שאינם בשימוש כמפורט: קדום, דותן, גריזים הבקעה, עציון ובנימין

ג. ממצא: קיימות תחנות משטרה חדשות שתאי המעצר טרם הוכרוזו על ידי השר לבט"פ ואף בתחנה אחת נמצא שהלינו עצורים בתחנה בניגוד לחוק.

סטאטוס הטיפול בממצא: תאי המעצר בתחנת גליל מערבי ונקודת משטרה כפר מנדא טרם אושרו על ידי השר לבט"פ עקב אי עמידה בכל התנאים. מבדיקה שערכה הביקורת במערכת "שירת הסירנה" עלה שלא מתבצעת הלנת עצורים בתחנות אלו.

ד. ממצא: נוהל [REDACTED] אינו מותאם לאופן הפעלת המעצר בהם שוהים עצורים לפרקי זמן קצרים ובאופן לא רצוף.

סטאטוס הטיפול בממצא: בהתייחסות משטרת ישראל צוין שהנוהל נמצא בעדכון ויופץ עד סוף רבעון א' 2021 בדגש על הנושאים שפורטו בגוף דוח הביקורת. לציון שבחלוף שנה ממועד הביקורת טרם עודכן הנוהל והופץ ליחידות ולדעת הביקורת יש לפרסם את הנוהל בהקדם.

ה. ממצא: בתקינת כ"א הקיימת במשטרת ישראל לא נקבע תקן לשוטרים המפעילים את תאי המעצר למרות שנמצאו שוטרים קבועים מהסיוור שהפעילו את תאי המעצר. כמו כן, במ"י לא קיימת הכשרה ייעודית לאוכלוסייה זאת.

סטאטוס הטיפול בממצא: בהתייחסות משטרת ישראל צוין בשנת 2020 היו מתוכננות כ-3 הכשרות יומנאים אשר בוטלו על רקע תקופת הקורונה וביטול הכשרות המקצועיות לצד מתן עדיפות להכשרות יסוד, בשנת 2021 מתוכננות להתחדש ההכשרות.

² סימוכין 06532619
³ סימוכין 0996021

נמצא כי בשנת 2020 לא בוצעו הכשרות ייעודיות לאוכלוסייה המפעילה את תאי המעצר לאור הקורונה.

1. ממצא: קיימים ממשקים ופעולות המבוצעות ידנית ולא בממשק ממוחשב במערכת

המכביד על תהליך העבודה כגון: [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

סטאטוס הטיפול בממצא: בהתייחסות משטרת ישראל עלה שפיתוח ממשק ממוחשב

לתיאום מקום לעצור חריג הנושא טרם טופל היות ותועדפו פיתוחים [REDACTED]
הנושא יטופל בעת העלאת הגרסה הבאה של [REDACTED] במהלך
חודשים יוני - יולי 2021. בהתייחס לפיתוח ממשק [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

2. הממצא: צוותי הליווי של יחידת נחשון אינם לוקחים כבודת כלוא בעת איסופו מתחנת

המשטרה ומאחר והנחיות שב"ס אינם מאפשרות קליטת כלוא עם הכבודה.
סטאטוס הטיפול בממצא בהתייחסות משטרת ישראל צוין כי בתאריך 22.12.2020
התקיים דיון בראשות סמנכ"ל תכנון תקצוב ובקרה [REDACTED] מהמשרד לבט"פ
בנושא פערי האמנה. משטרת ישראל הקימה צוות עבודה ייעודי לנושא בראשות רח"ט
שיטור, אך שב"ס לא קיבלו אישור מ"מ הנציב (הקודם) לקידום הנושא. ברגע שקיום
המפגש יאושר ע"י שב"ס, תתקבל החלטה בעניין כבודת העצורים ויפצו הנחיות
בהתאם. נמצא כי משטרת ישראל טרם הפיצה הנחיות בקרב השוטרים כיצד כיום יש
לטפל בכבודת עצור הנלקח מתחנות המשטרה עד אשר יסוכם הנושא למול שב"ס.

סטאטוס הטיפול בהנחיות מנכ"ל המשרד

12. בסיכום דיון מנכ"ל המשרד לבט"פ בנושא דוח הביקורת מתאריך 22.6.2020 הנחה המנכ"ל
במספר נושאים להם נדרש מענה והמשך טיפול, להלן הנחיות המנכ"ל וסטאטוס הטיפול
בהנחיות:

א. הנחיית המנכ"ל: עמידה בתנאים להפעלת תאי המעצר - צריכה להיות בהתאם לדרישות
החוק ולנהלי מ"י, התנאים הינם חובה ומ"י לא יכולה להפעיל את תאי המעצר, להלן
עצורים ולעבור על החוק ללא הכרזת השר על תאי המעצר.

סטאטוס הטיפול בהנחיה: הוכרזו על ידי השר במהלך שנת 2020 התחנות הבאות:

אשדוד, טמרה, נתיבות, צפת, מודיעין, מגיד אל כרום ומעלות.

ב. הנחיית המנכ"ל: תכניות לבינוי של תחנות חדשות עם תאי מעצר – ייבדקו ע"י המשרד
לבחינת הימצאות של הכרזת השר, בכל חניכה של תחנה חדשה יש לבצע בדיקה האם
קיימת הכרזה של השר על תאי המעצר טרם האירוע.

סטאטוס הטיפול בהנחיה: נמצא כי תחנת גליל מערבי נחנכה על ידי השר לבט"פ
בתאריך ה- 10.12.2020 למרות שתאי המעצר בתחנה טרם הוכרזו. בהתייחסות

משטרת לטיטת דוח הביקורת צוין: שחטיבת השיטור באג"מ תוודא בטרם פתיחת תחנת משטרה חדשה, כי השר לבט"פ הכריז על התא כמקום מעצר והכרזה פורסמה ברשומות כחוק.

ג. הנחית מנכ"ל: הגדרת תפקיד כלאי - ממליץ על הסדרה של אג"מ מול אמ"ש במ"י להגדרת/איוש תפקיד הכלאי.

סטאטוס הטיפול בהנחיה: בהתייחסות משטרת לטיטת דוח הביקורת צוין: לאחר בדיקה נוספת של הנושא, עמדת ר' אג"מ היא כי בשלב זה אין מקום לפעול להגדרת ו/או איוש תפקיד כלאי בתחנות.

סטאטוס הטיפול בממצאים ברמת מטא"ר

13. להלן סטאטוס טיפול בממצאי הביקורת מטא"ר: (לפירוט ההתייחסות משטרת ישראל וסטאטוס הממצאים ראה טבלה בנספח)

ממצאים ברמת מטה ארצי			
מס"ד	פירוט הממצא	לא תוקן	תוקן באופן חלקי
1	למנות קבו"ד כיצד הופעלו תאי המעצר והלינו עצורים בתחנת אשדוד מבלי שהוכרוזו כמקום מעצר ע"י השר לבט"פ בניגוד לקבוע בחוק. הביקורת מבקשת לקבל לידיה את ממצאי הקבו"ד.		
2	על משטרת ישראל להסדיר מול יועמ"ש המשרד לבט"פ את ההכרזה על תחנות: אשדוד, טמרה, צפת, נתיבות ומודיעין.		
3	לפעול מול יועמ"ש איו"ש בצה"ל לתיקון "צו בדבר קביעת מקום מעצר ומאסר מרכזי" והוספת תאי המעצר שבתחום מחוז ש"י בתחנות: חברון, אריאל ומעלה אדומים.		
4	להגדיר ביומן המעצר במערכת "שירת הסירנה" באיזה סוג פעילות קיימת חובה להזין זהות עצור ולקבוע זאת כשדה חובה.		
5	לבחון את הפערים במערכת [] לממשקים המבוצעים ידנית שהוצגו ע"י ר' חוי כליאה כגון: תיאום מקום כליאה חוצה מחוזות לצורך הפרדה, תיאום מקום כליאה לעצור חריג.		
6	לרענן ההנחיה לגבי אופן קליטת כליא ללא צו במעצר רק לאחר הזנת אסמכתא ובסוג יומן משני "קליטת עצור".		
7	נוהל מס"ר 02.220.041 "הפעלת תאי מעצר/חדרי המתנה" עודכן לאחרונה לפני כ- 7 שנים . הנוהל כולל נושאים שאינם רלוונטיים למציאות הקיימת לרבות אזכור נהלים שבוטלו.		
8	על משטרת ישראל להסדיר מול יועמ"ש המשרד לבט"פ ויועמ"ש איו"ש בצה"ל ביטול הכרזת כל מקומות המעצר שבוטלו. סה"כ 24 מקומות מעצר לביטול.		
9	בתחנות המשטרה מוסתים שוטרים קבועים מוהסיר להפעלת תאי המעצר. מומלץ להסדיר מקצוע ותיאור עיסוק לשוטרים הפועלים בתאי המעצר ולהתאים הכשרה מקצועית למוצבים בתפקיד.		
10	לרענן בקרב בעלי התפקידים במ"י את ההנחיה שלא לאפשר קבלת "כבודה" עבור עצורים בתחנות המשטרה, מאחר שהנחיות שב"ס אוסרות על קליטת "כבודה" במתקני השב"ס.		

ממצאי הביקורת שנערכה בתחנת ראשון לציון

14. בתאריך 6.1.2021 נערכה בתחנת ראשון לציון ביקורת מעקב אחר תיקון הליקויים ולהלן פירוט הנושאים שנבדקו בביקורת וסטאטוס הטיפול בליקויים והמלצות כפי שעלו בדוח הביקורת:

הממצא: עצורים נקלטים בבית המעצר מבלי שהוזנה להם

סטאטוס הטיפול בממצא: בשנת 2020 הופסק השימוש ברישום יומן ידני בקליטת

העצורים וכיום קליטת העצורים נעשית רק באופן ממוחשב

במהלך השנה התקיימו הדרכות לשוטרים המשמשים במעצר בתאריך 27.5.2020

ובתאריך 6.12.2020 בנושא

. סיכום ההדרכה הופץ לשוטרים בהמשך כהנחיה להמשך העבודה.

יחד עם האמור לעיל והקפדה על קליטת עצור על פי ההנחיות, מציין ק' האג"ם כי

יתכנו מקרים של קליטת עצורים בתאי המעצר

הממצא: לא קיימת אחידות באופן

לפי סוג יומן המשני התואם לסוג הפעולה שבוצעה.

סטאטוס הטיפול בממצא: בהמשך להדרכות שהתקיימו לשוטרי תאי המעצר

ובבדיקת הרישומים במערכת ניכר שיפור ניכר באופן תיעוד הפעולות במערכת

הממצא: אין הקפדה על רישום מס' הפיקדון ביומן המעצר במערכת

סטאטוס הטיפול בממצא: בבדיקת רישום פעולות פיקדונות

שבוצעו בחודשים אוקטובר-דצמבר 2020 נמצא כי בכל המקרים צוין

מספר הפיקדון ומספר שקית הפיקדון.

הממצא: נוהל

לכל כלוא המוכנס לתא מעצר. בפועל לא נמצאו כרטיסי כלוא

במעצר התחנה לרבות לעצורים שהוחלט להלינם בתא המעצר. בבדיקה שערך צוות הביקורת מול מדור ציוד באת"ל עולה כי טופס 3102- "כרטיס כלוא" לא קיים ברשימת הטפסים של משטרת ישראל, ובשנת 2019 לא בוצעה הזמנה לטופס ע"י יחידות המשטרה. לא נמצאה הנחייה המבטלת את השימוש בכרטיס כלוא כפי שנקבע בנוהל, ובמערכות המשטריות לא קיימת חלופה ממוחשבת לכרטיס כלוא.

סטאטוס הטיפול בממצא: בתחנה לא נעשה שימוש בטופס ותיעוד הפעולות הקשורות לכלואים מתועדות במערכת [REDACTED] ק' האג"ס ציין כי בעקבות הביקורת פנה לרלש"ק מרחב שפלה לקבלת הנחיות לשימוש בכרטיס כלוא ונענה כי אין כרטיסי כלוא.

נמצא כי במועד הביקורת בתחנת ראשון לציון, משטרת ישראל לא נקטה כל צעד בנושא השימוש בכרטיסי כלוא ולא הפיצה הנחייה ליחידות כיצד לפעול בנושא.

בהתייחסות משטרת ישראל לטיטת דוח הביקורת צוין: בשלב זה בוצעו ישיבות מקדימות באפיון מחשוב טופס 3102 כרטיס כלוא ובתאריך 8.2.2021 יצא חידוד לשטח על אופן מילוי הטופס כפי שמחייב הנוהל. עם יציאת הנוהל החדש יבוטל כרטיס כלוא.

הממצא: נוהל [REDACTED] מחייב מינוי נאמן בטיחות לתא המעצר שיוסמך על ידי כב"ה ומגדיר [REDACTED]

סטאטוס הטיפול בממצא: במהלך שנת 2020 התקיימו שתי פגישות עבודה עם מטה תחנת כב"ה המקומית בתאריך 27.1.2020 ובתאריך 17.12.20. בשתי הפגישות עלה נושא הסמכת נאמן בטיחות במעצר על ידי כב"ה ומענה שניתן היה כי כב"ה אינם מבצעים הדרכות לנאמני כיבוי ואינם מסמיכים נאמני כיבוי בתחנות המשטרה. בהעדר מענה משטרתי מסודר בנושא נקט פיקוד התחנה יוזמה ויזם הכשרה לשוטרים המשמשים במעצר ואף הפיק להם כתב מינוי לנאמן בטיחות במעצר מטעם התחנה.

לדעת הביקורת, לאור המענה שניתן על ידי כבאות והצלה יש לבחון את נושא הכשרת והסמכת נאמני הבטיחות באמצעות גורמי המקצוע במשטרת ישראל כדוגמת מחלקת בטיחות לעדכן את נוהל הפעלת תאי מעצר בהתאם.

בשנת 2020 בוצעו 2 הדרכות בנושא שריפה ושימוש במני"פ על ידי כב"ה לשוטרי התחנה, הדרכה ראשונה בוצעה במהלך חודש מאי בקפסולות נפרדות לכל יחידת סיור ובתאריך 27.12.2020 בוצעה הדרכה שניה לשוטרים המוסמכים לשמש כלאי בתאי המעצר בתחנה. כמו כן, בוצעו 6 תרגילי שריפה בתאי המעצר בתחנה.

ו. הממצא: איכות השידור במצלמות תאי המעצר המפוקחים ירודה.

סטאטוס הטיפול בממצא: בחודש נובמבר 2020 הוחלפו מצלמות הפיקוח בתאי המעצר במצלמות חדשות ובאיכות טובה המאפשרת צפיית הנעשה בתאים.

15. ניכר כי פיקוד תחנת ראשון לציון פעל ליישם את ממצאי הביקורת ככל שהדברים תלויים בו, למעט שני נושאים שאחריות המענה להם הנו ברמת מטא"ר כמפורט: השימוש בכרטיסי כלוא והסמכת נאמן בטיחות במעצר על ידי כב"ה.

16. להלן ריכוז הליקויים והמלצות הביקורת ברמת תחנת ראשון לציון:

ממצאים ברמת התחנה			
מס"ד	פירוט הממצא	לא תיקן	תיקן באופן חלקי
1	להביא עצורים בפני הקצין הממונה לפי המדרג הקבוע בחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה-מעצרים) תשנ"ו-1996, לשם החלטה על המשך מעצר רק לאחר קיום חקירה או בירור כמתחייב בפקודת מטא"ר 14.01.34.		
2	לקלוט עצורים בבית המעצר רק לאחר הזנת אסמכתא לכליאה במערכת ה"פלא" ע"י האח"מ כפי שמוגדר במדריך למשתמש במערכת "שירת הסירנה" מעצרים/כלואים.		
3	להחזיק עצורים שטרם נחקרו וטרם מולאה להם אסמכתא לכליאה בתא המתנה שזה ייעודו.		
4	להקפיד על רישום מס' הפיקדון ביומן המעצר במערכת "שירת הסירנה" כמתחייב בנוהל הפעלת תאי מעצר.		
5	להדריך את השוטרים כי יקפידו לתעד באופן אחיד את הפעולות בסוג היומן המשני התואם לסוג הפעולה שבוצעה במערכת "שירת הסירנה".		
6	לאור איכות השידור הירודה במצלמות תאי המעצר המפוקחים, מומלץ להחליף את המצלמות בתאי המעצר בתחנת ראשון לציון.		
7	למנות נאמן בטיחות למעצר שיוסמך ע"י כב"ה ולקבוע הדרכות לשוטרים ע"י ק' הדרכה כב"ה פעמיים בשנה כמתחייב בנוהל הפעלת תאי מעצר.		

המלצות מדוח הביקורת ו/או הנחיות מנכ"ל המשרד שטרם יושמו:

1. טרם חניכת תחנה משטרה חדשה בהשתתפות השר לבט"פ יש לבצע אישור על הכרזת תאי מעצר על ידי השר לבט"פ.
2. לעדכן ולהפיץ את נוהל " [REDACTED] ובדגש על הנושאים כפי שפורטו בגוף דוח הביקורת לרבות אופן הכשרה והסמכה נאמן בטיחות בתאי המעצר- הביקורת מבקשת לקבל לידיה את הנוהל העדכני.
3. להסדיר את הגדרת/איוש תפקיד הכלאי בהתאם להמלצת מנכ"ל המשרד.
4. לפעול בהקדם לתיקון הליקויים הקיימים בתאי המעצר בתחנת גליל מערבי ונקודת משטרה כפר מנדא תאי המעצר ולאשר את תאי המעצר על ידי השר לבט"פ.
5. על משטרת ישראל לפעול מול הלשכה המשפטית במשרד לבט"פ, לביטול הפרסום ברשומות אודות 18 מקומות כליאה מוכרזים שאינם בשימוש משטרת ישראל וב- 9 מקומות לעדכן את מספר תאי המעצר הקיימים - כפי שמפורטים בדוח הביקורת.
6. לפעול מול יועמ"ש איו"ש בצה"ל לביטול 6 מקומות כליאה שאינם בשימוש משטרת ישראל.
7. לבצע הכשרות ייעודיות לאוכלוסייה המפעילה את תאי המעצר.
8. להשלים את השיפורים והשינויים במערכת [REDACTED] הנוגעים לקליטת עצורים והטיפול השוטף בהם ולהטמיע את השינויים בקרב השוטרים העוסקים בכך.

9. לפעול למחשב את כרטיס כלוא במערכות הממוחשבות כגון [REDACTED] ועדכון נוהל [REDACTED] לגבי השימוש בכרטיס כלוא ידני טופס 3012.
10. להנחות את השוטרים כיצד לטפל ביום בכבודת עצור הנלקח מהתחנה, וזאת עד שמשטרת ישראל תגיע לסיכום אחר עם שב"ס לגבי אופן הטיפול בכבודת עצור-הביקורת מבקשת לקבל לידיה את הנחייה שהופצה בנושא זה.

